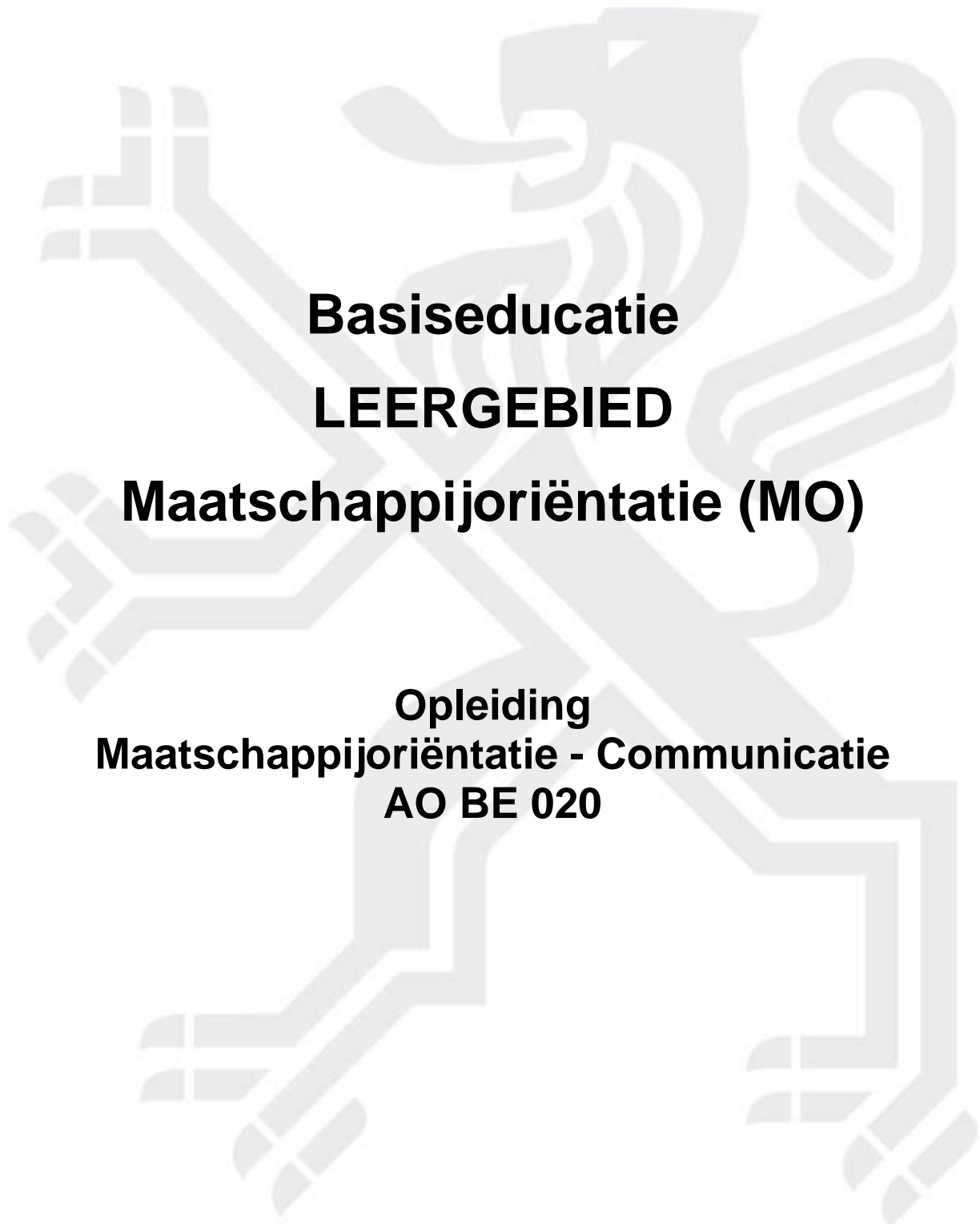

1.1.1.1

**Basiseducatie
LEERGEBIED**

Maatschappijoriëntatie (MO)

**Opleiding
Maatschappijoriëntatie - Communicatie
AO BE 020**

Inhoud

2	Opleiding	3
2.1	Relatie opleiding – referentiekader.....	3
2.2	Inhoud	3
2.3	Certificering.....	4
2.4	Niveau	4
2.5	Duur	4
2.6	Plaats van de opleiding in de basiseducatie (Raamwerk).....	4
2.7	Modules	6
2.8	Leertraject.....	6
3	Eindtermen van de opleiding.....	7
3.1	Cluster 1 – Socio-relatieve samenleving	7
3.2	Cluster 2 – Socio-economische samenleving	8
3.3	Cluster 3 – Socio-culturele samenleving	8
3.4	Cluster 4 – Lerende samenleving.....	8
3.5	Cluster 6 – Gezondheid.....	8
3.6	Cluster 9 – Politiek-juridische samenleving.....	9
3.7	Afbakening.....	9
4	Modules.....	10
4.1	Module Communiceren (M BE G 085)	10
4.1.1	Situering van de module in de opleiding	10
4.1.2	Instapvereisten voor de module	10
4.1.3	Studieduur	10
4.1.4	Eindtermen	10
4.2	Module Zeker van jezelf (M BE 086)	11
4.2.1	Situering van de module in de opleiding	11
4.2.2	Instapvereisten voor de module	11
4.2.3	Studieduur	11
4.2.4	Eindtermen	11
4.3	Module Omgaan met conflicten (M BE 087)	12
4.3.1	Situering van de module in de opleiding	12
4.3.2	Instapvereisten voor de module	12
4.3.3	Studieduur	13
4.3.4	Eindtermen	13
4.4	Module Samenwerken (M BE G 088).....	13
4.4.1	Situering van de module in de opleiding	13
4.4.2	Instapvereisten voor de module	14
4.4.3	Studieduur	14
4.4.4	Eindtermen	14
4.5	Module Communiceren in team (M BE G 089)	15
4.5.1	Situering van de module in de opleiding	15
4.5.2	Instapvereisten voor de module	15
4.5.3	Studieduur	15
4.5.4	Eindtermen	15
4.6	Module Omgaan met armoede en sociale uitsluiting (M BE G 166)	16
4.6.1	Situering van de module in de opleiding	16
4.6.2	Instapvereisten voor de module	16
4.6.3	Studieduur	16
4.6.4	Eindtermen	16

2 Opleiding

2.1 Relatie opleiding – referentiekader

De opleiding Maatschappijoriëntatie Communicatie is opgebouwd aan de hand van een relevante selectie van eindtermen uit de Matrix MO (zie deel 2). Deze matrix bevat de eindtermen die werden ontwikkeld voor het leergebied Maatschappijoriëntatie in de basiseducatie. De eindtermen MO zijn gebaseerd op volgende referentiekaders:

Lager onderwijs	ET wereldoriëntatie (versie 01/09/2010)
1 ^{ste} graad so A-stroom	Vakoverschrijdende ET (versie 01/09/2010) ET geschiedenis ET aardrijkskunde ET natuurwetenschappen (versie 01/09/2010) ET techniek (versie 01/09/2010)
1 ^{ste} graad so B-stroom	OD MAVO OD natuurwetenschappen (versie 01/09/2010) OD techniek (versie 01/09/2010)

Voor de afbakening van de eindtermen voor de basiseducatie werden de descriptorelementen van de Vlaamse kwalificatiestructuur gehanteerd. Het geheel van de eindtermen van de basiseducatie situeert zich op niveau VKS 2. De afbakening van de geselecteerde eindtermen voor deze opleiding wordt zowel in deel 2 als in deel 3 weergegeven.

De opleiding Communicatie voorziet een aantal dwarsverbindingen met andere opleidingen in het leergebied Maatschappijoriëntatie in de vorm van gemeenschappelijke modules. Zo komt de module **Communiceren** als keuzemodule terug in de opleidingen Gezondheid en Samen leven. De modules **Samenwerken**, **Communiceren in team** en **Omgaan met armoede en sociale uitsluiting** zijn gemeenschappelijk met de opleiding Werk, waar vanuit de eigen werksituatie, het eigen jobdoelwit of de eigen ervaringen voor één van de drie gekozen kan worden. Daarnaast zijn de modules **Communiceren in team** en **Omgaan met armoede en sociale uitsluiting** keuzemodules in de opleiding Levenslang en levensbreed leren. De module **Communiceren in team** komt nog eens terug in de opleiding Doorstroom en de module **Omgaan met armoede en sociale uitsluiting** is eveneens een keuzemodule in de opleiding Samen leven. Deze bruggetjes zijn er om cursisten te stimuleren andere opleidingen in het leergebied Maatschappijoriëntatie aan te vatten en het verband tussen de verschillende opleidingen duidelijk te maken.

2.2 Inhoud

De opleiding Communicatie benadert communicatie vanuit verschillende invalshoeken. Er is ruimte voor doelen die te maken hebben met weerbaarheid, emoties, relaties, omgaan met conflicten maar evengoed machtsverhoudingen,

gelijkwaardigheid, culturele verschillen en vooroordelen. Eerst en vooral behelst de opleiding een algemene benadering van het onderwerp in de module **Communiceren**. Deze generieke invulling wordt aangevuld met de modules **Zeker van jezelf** en **Omgaan met conflicten**. Vanuit deze twee specifieke uitgangspunten worden de competenties van de cursisten verdiept. De cursist krijgt in deze opleiding de mogelijkheid te kiezen tussen de modules **Samenwerken, Communiceren in team** en **Omgaan met armoede en sociale uitsluiting**. Waar de eerste module zich eerder richt op cursisten die in hun werkomgeving vooral veel diverse contacten hebben en cursisten met een maatschappelijk perspectief, richt de tweede module zich veeleer op cursisten met een educatief perspectief en cursisten die in hun werkomgeving vaak in team een gezamenlijk doel willen bereiken. De laatste module is er zowel voor cursisten die zelf ervaringen hebben met armoede en sociale uitsluiting als voor geïnteresseerden en die met dit gegeven aan de slag willen gaan. De drie keuzemogelijkheden zijn evenwaardig en leiden samen met de drie basismodules naar het certificaat van de opleiding.

2.3 Certificering

De opleiding leidt tot het certificaat “Maatschappijoriëntatie – Communicatie” in de basiseducatie.

2.4 Niveau

Basiseducatie

2.5 Duur

120 of 150 lestijden, afhankelijk van de keuze tussen de modules Samenwerken, Communiceren in team of Omgaan met Armoede en sociale uitsluiting

2.6 Plaats van de opleiding in de basiseducatie (Raamwerk)

Opleiding	Code	Les-tijden	Niveau	Referentie-kader	Regle-ment-ering
Informatie- en communicatietechnologie (ICT)	AO BE 033	190	SO1	VOET ICT	
Nederlands (NT1)	AO BE 002	600	SO1		
Nederlands voor anderstaligen (NT2)	AO BE 003	480	R1		
Alfabetisering in het Nederlands voor anderstaligen (NT2 Alfa)	AO BE 004	960	R1		
Frans: opstap talen	AO BE 011	80	R1		
Frans: opstap TKO	AO BE 012	120	R1		

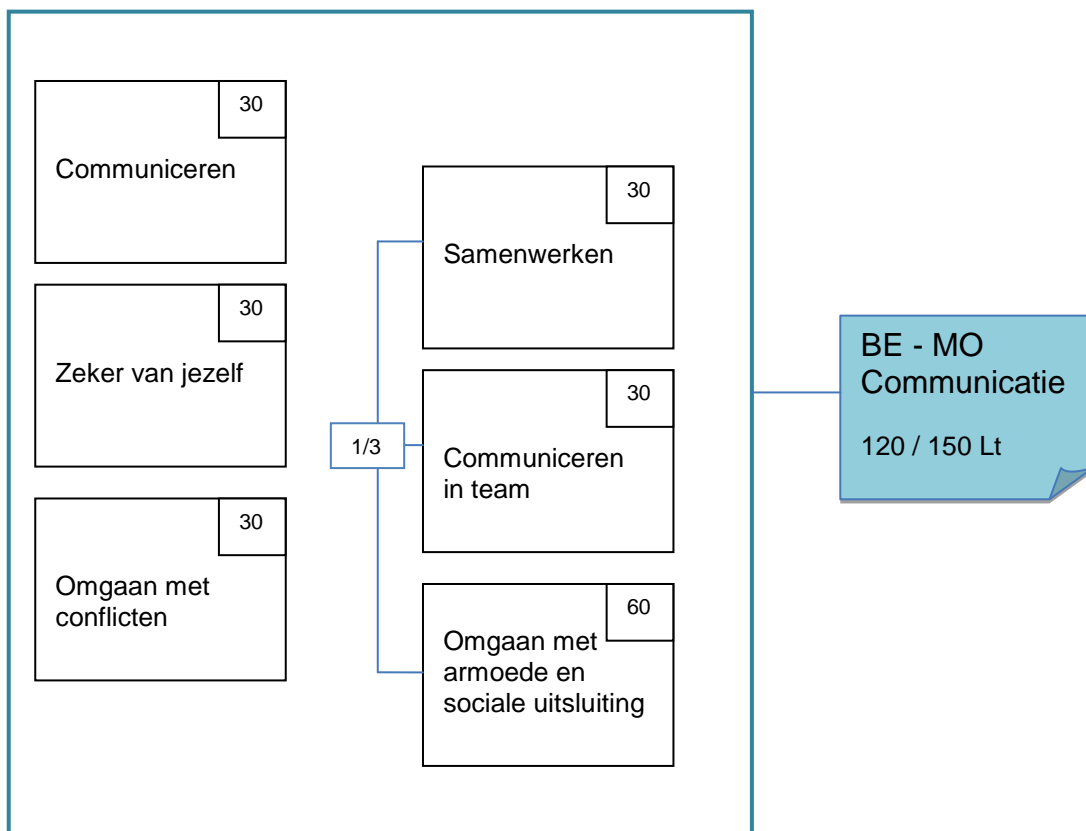
Engels: opstap talen	AO BE 013	80	R1		
Engels: opstap TKO	AO BE 014	120	R1		
Latijns schrift R1	AO BE 015	180	R1		
Maatschappijoriëntatie – Voortraject Ervarings- deskundige in de Armoede en Sociale Uitsluiting (EDAS)	AO BE 016	420	SO1		
Wiskunde – Maatschappelijk functioneren	AO BE 017	360	BaO	Matrix Wiskunde BE	
Wiskunde – Maatschappelijk participeren	AO BE 018	450	BaO	Matrix Wiskunde BE	
Wiskunde – Doorstroom	AO BE 019	630	SO1	Matrix Wiskunde BE	
Maatschappijoriëntatie – Communicatie	AO BE 020	120/150	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Gezondheid	AO BE 021	90	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Mobiliteit	AO BE 022	90/105	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Huishouding	AO BE 023	90	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Techniek	AO BE 024	90	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Samen leven	AO BE 025	90/120	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Actualiteit en geschiedenis	AO BE 026	105	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Cultuur	AO BE 027	120	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Rechten en plichten	AO BE 028	90	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Omgaan met veranderingen	AO BE 029	90	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Levenslang en levensbreed leren	AO BE 030	90/120	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Doorstroom	AO BE 031	360	SO1	Matrix ET MO	
Maatschappijoriëntatie – Werk	AO BE 032	120/150	SO1	Matrix ET MO	

2.7 Modules

Naam	Code	Lestijden
Communiceren	M BE G 085	30
Zeker van jezelf	M BE 086	30
Omgaan met conflicten	M BE 087	30
Samenwerken	M BE G 088	30
Communiceren in team	M BE G 089	30
Omgaan met armoede en sociale uitsluiting	M BE G 166	60

2.8 Leertraject

3 Eindtermen van de opleiding

3.1 Cluster 1 – Socio-relatieve samenleving

	De cursist
BE 020 ET 001	illustreert verbale en non-verbale communicatie
BE 020 ET 002	illustreert het objectief en subjectief waarnemen
BE 020 ET 003	toetst eigen interpretaties aan die van anderen
BE 020 ET 004	drukt zich uit in de ik-vorm
BE 020 ET 005	luistert actief
BE 020 ET 006	uit feedback
BE 020 ET 007	gaat om met feedback
BE 020 ET 008	gebruikt een geschikte communicatievorm
BE 020 ET 009	stelt open vragen
BE 020 ET 010	gebruikt technieken om communicatiemoeilijkheden te voorkomen
BE 020 ET 011	gaat om met communicatiemoeilijkheden
BE 020 ET 012	maakt afspraken
BE 020 ET 013	bouwt relaties op, onderhoudt ze en beëindigt ze indien nodig
BE 020 ET 014	uit onbevangen en constructief zijn wensen en gevoelens binnen relaties en stelt en aanvaardt hierin grenzen
BE 020 ET 015	erkent het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties
BE 020 ET 016	accepteert verschillen en hecht belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie
BE 020 ET 017	geeft ongelijk toe en verontschuldigt zich
BE 020 ET 018	leeft de onuitgesproken regels na die de interacties in de samenleving typeren
BE 020 ET 019	herkent vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik
BE 020 ET 021	bedenkt constructieve oplossingen voor conflicten

3.2 Cluster 2 – Socio-economische samenleving

	De cursist
BE 020 ET 038	herkent kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede en uitsluiting
BE 020 ET 039	herkent verschillende ervaringen met kansarmoede
BE 020 ET 040	illustreert verwachtingen en houding van de samenleving t.a.v. kansarmen
BE 020 ET 041	toont respect voor verschillende belevingen van kansarmoede
BE 020 ET 042	verwoordt de eigen beleving van de verwachtingen en houding van de samenleving t.a.v. kansarmen
BE 020 ET 043	illustreert hoe uitsluiting zich in de samenleving voordoet
BE 020 ET 044	illustreert theorie over de eigenheid en de bestendinging van kansarmoede
BE 020 ET 045	illustreert het begrip 'missing link'

3.3 Cluster 3 – Socio-culturele samenleving

	De cursist
BE 020 ET 048	gaat respectvol om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen
BE 020 ET 049	toetst zijn mening over verschillen tussen mensen en levensopvattingen aan feiten en andere meningen

3.4 Cluster 4 – Lerende samenleving

	De cursist
BE 020 ET 068	kiest uit gegeven informatiebronnen en -kanalen met het oog op te bereiken doelen
BE 020 ET 084	past bij groepstaken bekende overleg- en oplossingsmethoden toe met ondersteuning
BE 020 ET 085	evalueert de samenwerking bij groepstaken aan de hand van een bekende methodiek
BE 020 ET 086	maakt van ontvangen feedback bij groepstaken gebruik om het eigen handelen bij te sturen
BE 020 ET 087	brenge eigen ervaringen in kaart
BE 020 ET 088	schat eigen mogelijkheden realistisch in

3.5 Cluster 6 – Gezondheid

	De cursist
BE 020 ET 143	stelt zich weerbaar op

BE 020 ET 144	gaat om met emoties
------------------	---------------------

3.6 Cluster 9 – Politiek-juridische samenleving

	De cursist
BE 020 ET 166	zet zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen
BE 020 ET 174	past inspraak, participatie en besluitvorming toe

3.7 Afbakening

<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen; - Een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen; - Voorgescreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen.	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.
--	--

4 Modules

4.1 Module Communiceren (M BE G 085)

4.1.1 *Situering van de module in de opleiding*

De module **Communiceren** behandelt de basisprincipes van communicatie. Het gaat over verbale en non-verbale communicatie en over objectief en subjectief waarnemen. De cursist vertrekt vanuit de eigen ervaring, maar hij leert de eigen interpretaties af te toetsen aan andere. De cursist kan daarnaast in verschillende situaties de basisprincipes van communicatief handelen in de praktijk brengen: open vragen stellen, actief luisteren en feedback uiten. In verschillende persoonlijke relaties leert hij een geschikte communicatievorm te gebruiken en respectvol om te gaan met verschillen tussen mensen en levensopvattingen.

4.1.2 *Instapvereisten voor de module*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

4.1.3 *Studieduur*

30 lestijden

4.1.4 *Eindtermen*

Module Communiceren	M BE G 085
De cursist	
illustreert verbale en non-verbale communicatie	BE 020 ET 001
illustreert het objectief en subjectief waarnemen	BE 020 ET 002
toetst eigen interpretaties aan die van anderen	BE 020 ET 003
drukt zich uit in de ik-vorm	BE 020 ET 004
luistert actief	BE 020 ET 005
uit feedback	BE 020 ET 006
gebruikt een geschikte communicatievorm	BE 020 ET 008
stelt open vragen	BE 020 ET 009
uit onbevangen en constructief zijn wensen en gevoelens binnen relaties en stelt en aanvaardt hierin grenzen	BE 020 ET 014
leeft de onuitgesproken regels na die de interacties in de samenleving typeren	BE 020 ET 018
gaat respectvol om met verschillen tussen mensen en	BE 020 ET

levensopvattingen	048
-------------------	-----

Afbakening	
<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen; - Een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen; - Voorgescreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen. 	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.

4.2 Module Zeker van jezelf (M BE 086)

4.2.1 Situering van de module in de opleiding

In de module **Zeker van jezelf** leert de cursist zich in de eerste plaats weerbaar opstellen in communicatie. Hij is constructief en kritisch over zichzelf. De cursist gaat om met eigen emoties en met feedback uit zijn omgeving. Zijn ongelijk toegeven en zich verontschuldigen horen daar ook bij. In deze module gaat ook aandacht naar relaties. Het gaat over relaties opbouwen, onderhouden en eventueel beëindigen. De cursist leert in relaties zijn wensen en gevoelens te uiten. Hij stelt en aanvaardt grenzen. Omgaan met regels en afspraken en het herkennen van gelijkwaardigheid en gezagsverhoudingen binnen relaties komen daarbij ook aan bod.

4.2.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

4.2.3 Studieduur

30 lestijden

4.2.4 Eindtermen

Module Zeker van jezelf	M BE 086
De cursist	
gaat om met feedback	BE 020 ET 007
bouwt relaties op, onderhoudt ze en beëindigt ze indien nodig	BE 020 ET

	013
uit onbevangen en constructief zijn wensen en gevoelens binnen relaties en stelt en aanvaardt hierin grenzen	BE 020 ET 014
erkent het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties	BE 020 ET 015
geeft ongelijk toe en verontschuldigt zich	BE 020 ET 017
stelt zich weerbaar op	BE 020 ET 143
gaat om met emoties	BE 020 ET 144

Afbakening	
Kennis - Informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; Vaardigheden - Informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen; - Een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen; - Voorgescreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen.	Context - Handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; Autonomie - Met ondersteuning; Verantwoordelijkheid - Verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.

4.3 Module Omgaan met conflicten (M BE 087)

4.3.1 Situering van de module in de opleiding

In deze module staat het **omgaan met conflicten** centraal. Eerst en vooral leert de cursist communicatiemoeilijkheden voorkomen. De cursist accepteert verschillen tussen en mensen en respecteert anderen en is ook zorgzaam binnen relaties. Hij oefent in het omgaan met emoties en stelt zich weerbaar op. De cursist leert zichzelf bij te sturen aan de hand van feedback. Zijn ongelijk kunnen toegeven en zich verontschuldigen komen hier ook voor. Omdat conflicten niet altijd te vermijden zijn, leert hij moeilijkheden aan te pakken en oplossingen voor conflicten te bedenken.

4.3.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

4.3.3 Studieduur

30 lestijden

4.3.4 Eindtermen

Module Omgaan met conflicten	M BE 087
De cursist	
gebruikt technieken om communicatiemoeilijkheden te voorkomen	BE 020 ET 010
gaat om met communicatiemoeilijkheden	BE 020 ET 011
accepteert verschillen en hecht belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie	BE 020 ET 016
geeft ongelijk toe en verontschuldigt zich	BE 020 ET 017
herkent vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik	BE 020 ET 019
bedenkt constructieve oplossingen voor conflicten	BE 020 ET 021
stelt zich weerbaar op	BE 020 ET 143
gaat om met emoties	BE 020 ET 144

Afbakening	
<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen; - Een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen; - Voorgescreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen. 	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.

4.4 Module Samenwerken (M BE G 088)**4.4.1 Situering van de module in de opleiding**

In deze module ligt de nadruk op de communicatie tussen mensen die met elkaar **samenwerken**. Dit samenwerken kan op het werk en daarbuiten. De cursist leert

verbale en non-verbale communicatie herkennen. Hij leert om te gaan met feedback en communicatiemoeilijkheden. De cursist oefent vervolgens afspraken maken. Respectvol omgaan met verschillen tussen mensen en levensopvattingen staat centraal in de module. De cursist leert dan ook een geschikte communicatievorm te gebruiken in verschillende situaties. Ten slotte ervaart de cursist in deze module het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties.

4.4.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

4.4.3 Studieduur

30 lestijden

4.4.4 Eindtermen

Module Samenwerken	M BE G 088
De cursist	
illustreert verbale en non-verbale communicatie	BE 020 ET 001
gaat om met feedback	BE 020 ET 007
gebruikt een geschikte communicatievorm	BE 020 ET 008
gaat om met communicatiemoeilijkheden	BE 020 ET 011
maakt afspraken	BE 020 ET 012
erkent het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties	BE 020 ET 015
gaat respectvol om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen	BE 020 ET 048
zet zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen	BE 020 ET 166

Afbakening	
<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen; - Een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen; 	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen;

- Voorgescreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen;	
---	--

4.5 Module Communiceren in team (M BE G 089)

4.5.1 Situering van de module in de opleiding

De kern van de module **Communiceren in team** is succesvol bijdragen aan groepstaken. Het kan zowel gaan over groepstaken in een leeromgeving als op het werk. De module richt zich naar cursisten die in teamverband gemeenschappelijke doelen nastreven. De cursist oefent feedback uiten, omgaan met feedback en afspraken maken. Hij leert overleg- en oplossingsmethoden toe te passen bij groepstaken. Veel aandacht gaat hierbij naar communicatieve vaardigheden en een constructieve houding. Daarnaast kan de cursist ook groepswork evaluëren. Hij leert ten slotte zichzelf bij te sturen op basis van feedback.

4.5.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

4.5.3 Studieduur

30 lestijden

4.5.4 Eindtermen

Module Communiceren in team	M BE G 089
De cursist	
uit feedback	BE 020 ET 006
gaat om met feedback	BE 020 ET 007
maakt afspraken	BE 020 ET 012
erkent het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties	BE 020 ET 015
toetst zijn mening over verschillen tussen mensen en levensopvattingen aan feiten en andere meningen	BE 020 ET 049
past bij groepstaken bekende overleg- en oplossingsmethoden toe met ondersteuning	BE 020 ET 084
evalueert de samenwerking bij groepstaken aan de hand van een bekende methodiek	BE 020 ET 085
maakt van ontvangen feedback bij groepstaken gebruik om het eigen handelen bij te sturen	BE 020 ET 086
past inspraak, participatie en besluitvorming toe	BE 020 ET 174

Afbakening	
<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen; <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen; - Een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen; - Voorgescreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen. 	<p>Context</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert; <p>Autonomie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met ondersteuning; <p>Verantwoordelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.

4.6 Module Omgaan met armoede en sociale uitsluiting (M BE G 166)

4.6.1 Situering van de module in de opleiding

Deze keuzemodule focust op het verwerven van inzicht in kansarmoede, de 'missing link' en de verwachtingen van de samenleving t.a.v. kansarmen. Door het herkennen en onderzoeken van oorzaken en gevolgen van armoede en sociale uitsluiting, ook in betrekking op het eigen leven, leren cursisten hun ervaring omzetten in kracht.

Deze module biedt een meerwaarde omdat mensen in armoede en sociale uitsluiting vaak onbegrepen blijven. Door inzicht te krijgen in hoe ervaringen met armoede en sociale uitsluiting communicatiepatronen beïnvloeden, kunnen cursisten alvast van hun kant beter leren communiceren.

4.6.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

4.6.3 Studieduur

60 lestijden

4.6.4 Eindtermen

Module Omgaan met Armoede en sociale uitsluiting	M BE G 166
De cursist	
leeft de onuitgesproken regels na die de interacties in de samenleving typeren	BE 020 ET 018
herkent kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede en uitsluiting	BE 020 ET 038

herkent verschillende ervaringen met kansarmoede	BE 020 ET 039
illustreert verwachtingen en houding van de samenleving t.a.v. kansarmen	BE 020 ET 040
toont respect voor verschillende belevingen van kansarmoede	BE 020 ET 041
verwoordt de eigen beleving van de verwachtingen en houding van de samenleving t.a.v. kansarmen	BE 020 ET 042
illustreert hoe uitsluiting zich in de samenleving voordoet	BE 020 ET 043
illustreert theorie over de eigenheid en de bestendinging van kansarmoede	BE 020 ET 044
illustreert het begrip 'missing link'	BE 020 ET 045
kiest uit gegeven informatiebronnen en -kanalen met het oog op te bereiken doelen	BE 020 ET 068
brengt eigen ervaringen in kaart	BE 020 ET 087
schat eigen mogelijkheden realistisch in	BE 020 ET 088

Afbakening	
Kennis - Informatie, concrete en rudimentaire begrippen en standaardprocedures uit het domein van de maatschappelijke geletterdheid begrijpen;	Context - Handelen in een beperkt aantal vergelijkbare, eenvoudige, toegankelijke, meestal vertrouwde, courante contexten waarin een beperkt aantal factoren verandert;
Vaardigheden - Informatie analyseren door elementen te onderscheiden en verbanden te leggen; - Een geselecteerd aantal courante procedures bij het uitvoeren van taken toepassen; - Voorgescreven strategieën aanwenden voor het oplossen van een beperkt aantal herkenbare concrete problemen.	Autonomie - Met ondersteuning; Verantwoordelijkheid - Verantwoordelijkheid opnemen voor de gestelde handelingen.